

De verkeersregels

Wat als er geen voetpad is?

Als wandelaar ben je verplicht om eerst en vooral op het voetpad te stappen. Een voetpad is het deel van de weg dat speciaal is voorbehouden voor voetgangers (aangeduid met verkeersborden zoals hieronder). Is er geen voetpad dan moet wandelen op de begaanbare berm (verhoogd of gelijkgronds). Pas als ook dat niet mogelijk is mag je een parkeerzone of ook het fietspad gebruiken. Let wel op, op een fietspad hebben de fietsers blijvend voorrang. Geef hen dus voldoende ruimte. Zijn ook fietspad of parkeerzone geen optie dan mag je op de rijbaan stappen. De eerste regel op die rijbaan is om zo links mogelijk achter mekaar te lopen. Soms zorgt de situatie er voor dat het erg goed te verantwoorden is om toch rechts achter mekaar te gaan lopen. Dat kan bijvoorbeeld de veiligste optie zijn in een bocht waarbij de zichtbaarheid van aan de linker kant erg beperkt is. Maak die keuze vooral weloverwogen!

Hoe en waar steek je over?

Als er op minder dan 20 meter afstand een oversteekplaats (zebrapad) te vinden is dan ben je verplicht om die te gebruiken. Als overstekende voetganger heb je voorrang, maar toch moet je dat volgens die zelfde wet voorzichtig doen en dus rekening houden met de naderende voertuigen. Oversteken moet haaks op de rijbaan gebeuren, de kortste schuine route is dus geen wettelijke optie. De voetganger mag bovendien niet slenteren of onnodig blijven staan op een zebrapad. Als het voetgangerslicht op rood springt tijdens het oversteken, dan mag je verder lopen. Wie voor het rood licht staat moet wachten, ook al maak je deel uit van een groep wandelaars.

Regelen van het verkeer?

In uitzonderlijke omstandigheden is het aangewezen om bij een erg drukke en als onveilig ervaren oversteekplaats iemand van de organisatie te plaatsen die de wandelaars op geregelde tijdstippen samen helpt oversteken. We kunnen de vraag natuurlijk stellen bij de lokale politiediensten, maar ook anderen kunnen beperkte instructies geven aan het verkeer. Wie mag dat doen en wat zijn de voorwaarden? Zowel de seingever als de groepsleider mogen bepaalde aanwijzingen geven op kruispunten zonder verkeerslichten. Zij moeten dus altijd rekening houden met verkeerslichten als die er zijn.

Zowel groepsleiders als seingeverers mogen natuurlijk zelf geen proces-verbaal opstellen maar kunnen wel aangifte doen of klacht neerleggen bij de politie. Een seingever heeft bevoegdheden op een vaste locatie. Hij of zij mag toezicht houden op een bepaalde plaats (bijvoorbeeld een gevaarlijk kruispunt) waarvoor vanuit de gemeente machtiging is gegeven. Zij kunnen dus post gaan vatten op een gevaarlijke plek langs de tocht. Een zogenaamde 'groepsleider' doet dat niet. Hij of zij stapt mee met een groep wandelaars (zie hoofdstuk 'Extra: een groepswandeling' – pag. 8) en mag de groep (daarbij gaan we uit van minstens vijf leden van de groep plus de begeleider) begeleiden bij uitstappen. Dat kan dus ook buiten de eigen gemeente. Zij hebben dus geen toestemming nodig van het gemeentebestuur.

De voorwaarden:

De seingever - minimum 18 jaar oud, opleiding is niet verplicht (wel aangewezen), gemachtigd door burgemeester (tijdelijke machtiging), bevoegd voor wielervedstrijden of sportieve evenementen zonder competitief karakter (op linkerarm armband met Belgische driekleur en tekst 'signaalgever' dragen, uitgerust met een verkeersbord C3)

Groepsleiders - geen minimumleeftijd vereist, geen opleiding vereist, mag enkel de groep wandelaars of ruiters begeleiden (uitgerust met een verkeersbord C3)

We spreken niet over de gemachtigd opzichter of de wegkapitein. Zij hebben bevoegdheden voor groepen die niet van toepassing zijn in de wandelsport. De wegkapitein is er voor groepen fietsers, de gemachtigd opzichter voor specifieke groepen zoals scholieren, mensen met een handicap of bejaarden)

OOK AANDACHT VOOR...

OVERWEG

Een overweg of een spoorwegovergang is een (wandel)weg die een spoorweg kruist. Bij een beveiligde overweg is er een slagboom en lichten die waarschuwen voor aankomend treinverkeer. Op een onbeveiligde overweg (al zijn er zo niet veel meer) zijn er enkel verkeersborden die het gevaar signaleren. Nieuwsberichten leren ons dat zelfs het rode licht en de slagboom niet iedereen weerhouden om toch nog snel de overtocht te wagen... soms helaas met dodelijk gevolg. Het kan dus nooit kwaad om bij een overweg de wandelaars ook als wandelclub nog even te waarschuwen.

Een dodelijke hoek...

Ondanks bijkomende spiegels en zelfs camera's blijven de dode hoek van auto's en vrachtwagens nog steeds een soms dodelijk probleem. Vanuit de bestuurdersplaats geven de normale spiegels de chauffeur geen integraal zicht op de omgeving. Vooral bij het afdraaien kunnen fietsers of voetgangers onzichtbaar blijven. Blijf dus achter een vrachtwagen en reageer vooral attent op (aankomende) manoeuvres. Nog een tip: zie jij de chauffeur in de spiegel dan kan die jou ook zien. Zorg er echter voor dat je ook opgemerkt bent...

TRAM

Ook de tram maakt nog steeds slachtoffers, vooral zwakke weggebruikers. De tram heeft altijd voorrang. Een zebepad over de rails mag je dus niet zomaar oversteken als de tram nadert (behalve als verkeerslichten je een groen signaal geven)... Ook hier kan een bijkomende waarschuwing nooit kwaad.

TIJDENS DE TOCHT

CHECKLIST

- Noodnummer – Een duidelijke noodprocedure is geen overbodige luxe. Communiceer minstens een duidelijk noodnummer aan de medewerkers (en eventueel ook aan de deelnemers, bijvoorbeeld door dat nummer uit te hangen in de startzaal of te vermelden op de inschrijfkaart).
- EHBO op locatie – Zorg voor een degelijke EHBO-kit bij start- en stopplaats, basis-EHBO bij de tussenstops.
- Controle parcours – Zijn alle pijlen blijven hangen? Een onduidelijke situatie is soms ook een onveilige situatie...
- Alcoholbeleid – alcohol is nooit een goed idee in het verkeer. Niet in de wagen, maar ook niet te voet. Alcohol maakt je roekelozer en doet geen goed aan je evenwichtsgevoel en reactiesnelheid. Durf deelnemers met te veel op aanspreken en denk misschien ook na over een duidelijk alcoholbeleid...
- Parkeerbeleid – Loopt het parkeren, ondanks de geleverde inspanningen, zoals verwacht? Durf mensen aanspreken op hun foutieve en/of onveilige parkeergedrag.
- Zichtbare pauzelocaties – Ook een tussentijdse stopplaats is best zichtbaar in de omgeving. Dat kan met een creatieve oplossing zoals een kleurrijke wimpel. Zo is het verkeer gewaarschuwd dat daar iets aan de hand is en kunnen zij hun rijstijl aanpassen.
- ...*
- ...
- ...

*Vul gerust verder aan... Ervaring leert!

NA DE TOCHT

De wandeltocht zit er op, tijd om even terug te kijken. Zelfs het meest ervaren clubbestuur leert altijd wel iets bij, zeker uit de dagelijkse praktijk. Heel wat aspecten zijn dus meer dan de moeite waard om even zelf en/of samen met het bestuur te evalueren. Ook de verkeersveiligheid van de tocht kan daarbij even ter sprake komen. Onderstaande 'evaluatieformuliertje' helpt je alvast verder om dat grondig te gaan doen. Zo wordt dat een documentje van aandachtspunten om er bij de eerste voorbereidingen van de volgende tocht gewoon nog even bij te nemen...

1. DE VOORBEREIDING

- ✓ datum?
- ✓ start- en stopplaats?
- ✓ uitstippelen op kaart?
- ✓ veiligheid bij uitpijling?
- ✓ waarschuwingsborden?

2. HET UITPIJLEN

- ✓ de straat volgen?
- ✓ de straat oversteken?
- ✓ andere?

3. TIJDENS DE TOCHT

- ✓ noodprocedure?
- ✓ EHBO?
- ✓ controle parcours?
- ✓ alcoholbeleid?
- ✓ parkeerbeleid?
- ✓ zichtbaarheid in de omgeving?
- ✓ andere?

EXTRA - een groepswandeling

Een groep wandelaars kreeg van de wetgever een uitzonderlijk statuut. Nu is het wel zo dat het **begrip 'groep'** in die zelfde wegcode niet concreet omschreven wordt. Het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid omschrijft de groep als volgt: **minstens vijf voetgangers en een begeleider**. Voor **kleine groepen** blijft het aangeraden om gewoon de wegcode voor de individuele wandelaar te volgen. Volgens de algemene regel loop je, als er geen voetpad, verhoogde berm of fietspad is, **links achter elkaar aan** en zo dicht mogelijk tegen de rand van de rijbaan (let op, een onveilige situatie zoals een hindernis of slechte zichtbaarheid zijn een goede reden om de bewuste keuze te maken om alsnog (even) rechts achter mekaar te gaan stappen).

Gaat het echter om een **grote groep** dan mag de begeleiding altijd, dus ook met voetpad, berm of fietspad, de (bewuste!) keuze maken om de groep **rechts op de rijbaan** te laten lopen (bijvoorbeeld omdat het voetpad toch erg smal is...). Rechts mogen wandelaars per twee naast mekaar lopen (echter zonder meer dan de helft van de rijbaan in te nemen). Ook een groep mag links op de rijbaan wandelen maar dan wel achter elkaar aan.

Een groep die de weg op gaat als de **zichtbaarheid beperkt** (minder dan 200m) is moet zorgen voor verlichting. De begeleiding moet de groep nu even als een voertuig op de weg zien. Net zoals een auto moet de groep aan de linker kant van de weg vooraan aan de rechterkant een rood licht en achteraan aan de rechterkant een wit licht dragen. Wandelt de groep rechts (en dus in de rijrichting van het autoverkeer) dan verhuist het witte licht naar links voor en het rode licht naar links achter.

TIP – zorg, afhankelijk van de grootte van de groep, voor voldoende begeleiders. Vooraan, achteraan maar ook tussendoor is voor erg grote groepen geen overbodige luxe.

TIP – een begeleider neem verantwoordelijkheid over de groep op zich. Hij of zij kent de route en durft ook mensen aanspreken op hun (onveilig) gedrag. Het is aangewezen om begeleiding ook herkenbaar te maken (bijvoorbeeld met een fluo hesje).

MEER INFO:

Wandelsport Vlaanderen vzw

Industrielaan 11 bus 3, 9990 Maldegem, T| 050 40 51 40

Bedrijfsstraat 10 bus 3, 3500 Hasselt, T| 011 24 78 20

W| www.wandelsportvlaanderen.be

E | info@wandelsport.be

<https://images.wandelsportvlaanderen.be/2022224141013824-infobundel-verkeersveilige-wandelclub.pdf>